

ZÁKLADY BLUEGRASSOVÉHO JAMOVÁNÍ

napsal Pete Wernick (překlad Petr Brandejs)

TŘI NAPROSTÉ ZÁKLADY:

NAUČTE SE TOHLE A JSTE PŘIPRAVENI NA JAMOVÁNÍ!

1. Budte naladění.

Než začnete a kdykoliv jste na pochybách, použijte klipovou (nasazovací) ladičku.

2. Hrajte správné akordy.

A. Naučte se měnit akordy co nejrychleji.

B. Pokud je třeba, dívejte se se na levou ruku někoho (obvykle kytaristy), kdo zná akordy.

3. Držte rytmus.

Nespěchejte, nezpomalujte a neztratěte se v písničce.

Kopírujte a šířte!

Spousta dalších informací
od Peta Wernicka na ...

BGJAM.COM

POMÁHÁ, KDYŽ:

Jamující nečtou akordy z papíru,
Sledujte kytaristu, poslouchejte
akordy a naučte se je.

1. Rozpoznáte běžné kytarové akordy, i když nehrájete na kytaru.
2. Pomáháte se zpěvem. Znáte slova k písničkám (nebo si přinesete texty) a akordy v tóninách, ve kterých se písnička dobře zpívá.
3. Navrhujete písničky, které se všem snadno hrají.
Pamatujte na nejslabší „články řetězu“, když vybíráte písničky.
4. Znáte základy transpozice akordů, třeba při použití kapodastru. Pomoci může i číselný systém. (akordy 1, 4, 5 atp.)
5. Pomáháte ostatním najít správné akordy, naladit se apod.
6. Dáváte pozor na svou hlasitost.
  - A. Umožněte hlavnímu zpěvákovi (sólistovi), aby byl dobře slyšet. Když ho/ji neslyšíte, ztište se.
  - B. Když jste na řadě, ujistěte se, že jste slyšet.
  - C. Uvědomte si, že váš nástroj (platí hlavně pro banja) se vám nemusí zdát tak hlasitý, jako se zdá někomu, kdo sedí před ním.
7. Znáte tradiční nepsaná pravidla (viz níže).
8. Dejte každému šanci zazářit. Povzbuzujte ostatní. Navrhujte skladby, ve kterých si zahrají ostatní.

TRADIČNÍ NEPSANÁ PRAVIDLA:

TATO PRAVIDLA PLATÍ PO CELÉM SVĚTĚ!

1. Ten, kdo zpívá lead (sólo) nebo začíná instrumentálku, obvykle vede kapelu celou skladbou a signalizuje, kdo bude hrát sólo a kdy se skončí.

2. Typická aranžmá skladeb:

- A. Když je sólistů málo, nebo nejsou žádní, zpěvák může začít tak, že začne hrát rytmus v základním akordu („začátek alà Mac Wiseman“), počká, až se ostatní přidají, a pak zpívá, dokud mu nedojdou sloky.

Nebo může zpěvák rozdávat sóla (hudebníkům, kteří mají zájem) podle následujícího schématu:

B. V písničce, kde někdo umí zahrát sólo:

Sólo (začátek), sloka 1 + refrain,

Sólo, sloka 2 + refrain,

Sólo, sloka 3 + refrain, konec — [Nebo přidat ještě jedno sólo a zopakovat refrain]

- C. V instrumetálkách většinou začíná a končí tatáž osoba a sóla si střídají ti, kteří chtějí „v kruhu“. Nejběžnější konec je dvojitý „shave and haircut (oholit a ostříhat:-)“ konec.

contd.

BLUEGRASS SLOW JAM for the Total Beginner

Play along with an all-star band on 17 easy standards at slowest possible speeds. Only four chords used, and shown on all six instruments. Includes chord and lyric book.

DVDs available at BGjam.com

BLUEGRASS JAMMING

17 more standards, slow/medium speeds, a soloing opportunity in each song!

INTERMEDIATE JAMMING

22 songs, moderate speeds, 2 soloing chances each song.

**Wernick
Method**

Bluegrass Jam Classes

Learn real bluegrass...
in your area — with people like you!

- Hands-on learning in large/small groups
- Only four chords needed, G, C, D, and A
- Ear skills taught and emphasized, as in real bluegrass
- Understanding, low-pressure, Wernick-certified teachers
- How to follow new songs, fake solos, lead songs, find melodies, carry a tune, sing harmony. Gentle tempos!

FIND MORE INFO AT BGjam.com

ZÁKLADY BLUEGRASSOVÉHO JAMOVÁNÍ (CONTINUED)

TRADIČNÍ NEPSANÁ PRAVIDLA (POKRAČOVÁNÍ)

3. Co se týká sól:

- A. Sóla se většinou hrají podle melodie a akordů sloky.
  - B. Na začátku každé písni se „vedoucí“ (leader) písni zeptá, jestli někdo může zahrát první sólo (začátek), a ke konci každého refrainu nabízí ostatním sóla.
  - C. K nabídce, k přijetí nebo odmítnutí sóla se používá řec těla (kývnutí hlavou, mimika apod.).
  - D. Pokud nikdo nedokáže zahrát sólo, zpěvák jednoduše zpívá sloky a refrainy až do konce.
  - E. Pokud je více sólistů než slok písni, můžou se některá sóla seskupit k sobě, aby si každý zahrál. Nebo může zpěvák opakovat sloky, aby skladbu prodloužil.
4. Pokud hudebník, který hraje sólo, začne hrát později než měl, dávejte pozor, jestli začal od začátku, nebo se přidal „doprostřed“ melodie, kterou zatím hrají ostatní. Pokud zjistíte, že jste „jinde“, snažte se problém rychle vyřešit, obvykle tak, že následujete sólistu, i když chybou udělal on.
  5. Pokud lead (vedoucí) zpěvák nezačne na správném místě hraje základní akord a čekajte, dokud nezačne.
  6. Běžně se vokály (harmonie) zpívají jen v refrainech a sloky se zpívají sólo. Na jamech méně pokročilých hudebníků se můžou zpívat sloky i refrainy „hromadně“, dokonce i jednohlasně.
  7. Používejte signály k tomu, aby všichni skončili stejně: vytrčte nohu, zvedněte nástroj, řekněte „Poslední refér!“ nebo zopakujte poslední řádek. Posluchajte nástroje, jestli nehrají nějaký koncový lick.

ZÁSADY SPRÁVNÉHO CHOVÁNÍ (ETIKETA):

1. Někteří klíčoví účastníci jamu můžou mít hlavní slovo při výběru skladeb a aranží. Respektujte to a snažte se zapadnout. Nebuďte „džemokaz“.
2. Instrumentalisté, dávejte pozor, kdy budou ostatní chtít hrát sólo nebo podehrávky. Dejte jim prostor a střídejte se. Nesoutěžte!
3. Pokud někdo ladí „podle ucha“, nejdřív mu nabídněte ladičku. Pokud odmítne, počkejte se svým laděním, případně, pokud jste požádán, pomožte kolegovi hraním not, podle kterých se může naladit.
4. Na pokročilejších jamech se často hraje „klasické“ aranžmá dané skladby včetně tóniny, pořadí sól, vokálů apod. Pokud je ovšem pro vedoucího (lead) zpěváka originální tónina nevhodná, vybere tóninu on a ostatní se přizpůsobí.
5. Pokud do jamu „nezapadnete“, zkuste najít jiný, nebo zůstaňte a poslouchejte. Stává se to většinou, když už je „vaše“ nástroje na jamu dost (např. čtyři banja), nebo když je rychlosť či obtížnost skladeb nad vaše síly. V některých situacích je v pořádku, když hrajete potichu ve „vnějším“ kruhu.
6. Dávejte pozor, učte se ze zkušeností a užívejte si to!

Carry extra
tuner batteries
to share!

Wernick Method
Jam Classes

NATIONWIDE • EUROPE • AUSTRALIA

Visit www.BGjam.com

Veselé jamování!

Pete

Kopírujte a šířte!

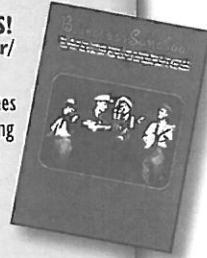
Spousta dalších informací
od Pete Wernicka na ...

BGJAM.COM

BLUEGRASS SONGBOOK
by Pete Wernick

I40 CLASSIC SONGS!
Melodies in easy guitar/
banjo tablature

The only book that teaches
bluegrass singing, including
bluegrass harmony, and
many tips from the all-
time greats: Monroe,
Stanley, Martin, etc.

Info: Visit BGjam.com,
[CLICK STORE](#)

Help Bluegrass!
Join IBMA at IBMA.org
—Tell 'em Pete sent you.